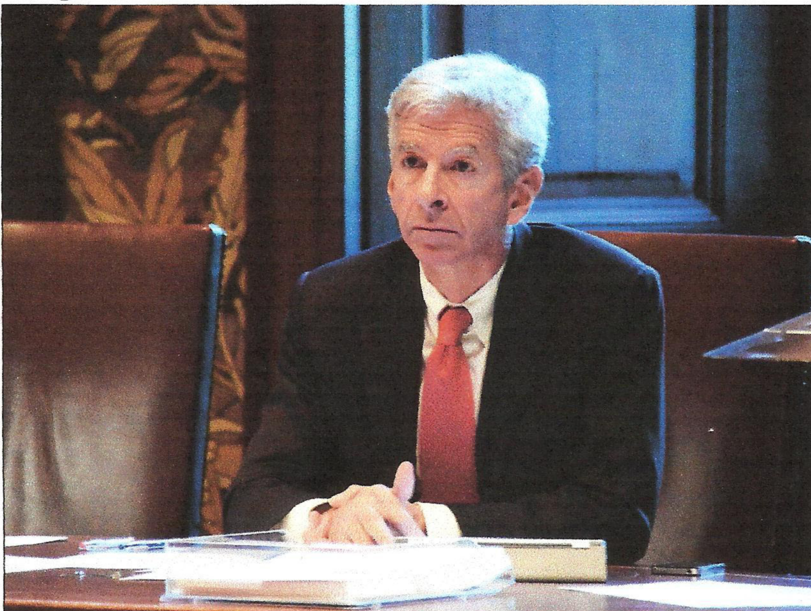
Aruba

Maar liefst zeven uur trok de Eerste Kamer deze week uit om met minister Ronald Plasterk over de 'koninkrijksrelaties in brede zin' te debatteren. De senatoren uitten hun zorgen over de bestuurlijke instabiliteit in de jonge landen Curaçao en Sint Maarten die sinds 2010 respectievelijk aan hun vierde en derde kabinet toe zijn en bekritiseerden de ministeries dat die te veel met een 'Haagse bril' naar de bijzondere gemeenten Bonaire, Sint Eustatius en Saba kijken. En hoe kwam Aruba er vanaf?

'Kijk eens waar Aruba nu staat'

Minister Plasterk: „ Aruba is koploper wat betreft het organiseren van goede verhoudingen met Nederland."
FOTO NICO VAN DER VEN

Van onze correspondent
DEN HAAG - „De status aparte van Aruba sinds 1986 leert dat autonomie op een kleinere schaal weliswaar moeizaam, maar niet onmogelijk behoeft te zijn. Kijk eens waar Aruba nu staat", aldus Eerste Kamerlid en oud-minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Thom de Graaf (D66).

„Als we in het Koninkrijk over één land ons op dit moment geen zorgen hoeven maken, is het wel Aruba: economisch dynamisch, investerend in internationale relaties en in betrouwbaarheid van bestuur en bedrijfsleven. Dat is een compliment aan het adres van premier Mike Eman en zijn kabinet, maar ook een richtingwijzer voor Curaçao en Sint Maarten. Over Aruba ben ik positief, ik zie vele handreikingen tot samenwerking en een gemeenschappelijke inzet om aan het Koninkrijksverband een economische meerwaarde te verschaffen. Denk aan de hubfunctie die Aruba wil uitoefenen tussen Europa en de Amerika's."

„Van de Caribische landen van het Koninkrijk heeft alleen Aruba een visie op het Koninkrijk gegeven", stelde Frank van Kappen (VVD) vast. „De kern daarvan is dat Aruba het Koninkrijk ziet als een strategisch verbond dat grote voordelen kan opleveren voor alle landen van het Koninkrijk. Immers, het Koninkrijk heeft een unieke trans-Atlantische dimensie; het verbindt Nederland als Europees land met de Caribische landen van het Koninkrijk die op de stoep liggen van zowel Noord- als Zuid-Amerika. De eilanden kunnen dus een belangrijke schakelfunctie tussen drie continenten vervullen en daar kunnen alle landen van het Koninkrijk hun voordeel mee doen. Mijn fractie was en is er van overtuigd dat het uitbuiten van de trans-Atlantische dimensie van ons Koninkrijk grote kansen biedt en dat we daar actief mee aan de slag moeten."

„Als wij met name economisch die trans-Atlantische dimensie van het Koninkrijk weten uit te buiten, kunnen wij daar allemaal voordeel aan hebben. Om het even heel rechtuit te zeggen: als je gezamenlijk geld kunt verdienen, bindt dat ook. Je kunt allerlei prachtige visionaire ideeën hebben over wat je van je land wilt maken, maar als je economie niet het geld genereert om dat waar te kunnen maken dan gebeurt er helemaal niets. Aruba heeft dat opgepikt. Daar is men er al echt mee bezig. Aruba heeft ook onlangs een conferentie georganiseerd onder de titel Europe meets the Americas. Zij spelen dus helemaal in op die trans-Atlantische dimensie. Ik vind dat de andere eilanden van het Koninkrijk daar ook van zouden moeten profiteren en dat Nederland, als grootste partner in het Koninkrijk, dat actief zou moeten stimuleren. Daar kunnen wij bij helpen. En wij kunnen daar ook nog zelf voordeel van hebben", aldus Van Kappen.

Marijke Linthorst (PvdA): „Aruba heeft al 28 jaar een autonome status. Wij constateren, net als zo ongeveer de hele Kamer, dat het land zijn geografische ligging als autonoom land binnen het Koninkrijk tot wederzijds voordeel probeert uit te nutten. Nederlandse bedrijven kunnen op Aruba een bruggenhoofd vinden naar Midden- en Zuid-Amerika. Zuid-Amerikaanse bedrijven kunnen via Aruba voet aan de grond krijgen in Europa. Dat spreekt ons aan, evenals de inzet om zich meer te richten op duurzaamheid en de opbrengsten van het toerisme meer ten goede te laten komen van de bevolking. In de woorden van president Mike Eman: We moeten niet alleen vijfsterrenhotels hebben maar ook vijfsterrenscholen en vijfsterrenouderenvoorzieningen. Mijn fractie hoopt dat deze samenwerking verder zal worden uitgebouwd."

Peter Ester (ChristenUnie) wees er eveneens op dat Aruba als enige een eigen visie op het Koninkrijk heeft ontwikkeld en in het verlengde daarvan op de relaties met de Europese Unie. „Aruba stelt nadrukkelijk dat het Koninkrijk zich veel meer moet ontwikkelen tot een strategisch partnerschap gebaseerd op een gezamenlijk toekomstperspectief. Het debat in Nederland over onze Koninkrijksrelaties heeft vaak een hoog 'gedoegehalte' en daar is soms ook aanleiding voor. Het zou mijn fractie echter veel waard zijn indien de vier landen en de drie BES-eilanden binnen ons Koninkrijk elkaar zouden vinden in een positieve en inspirerende gezamenlijke agenda die zich er op richt hoe we elkaar sterker kunnen maken en van elkaar kunnen leren."

„Op economisch gebied maar ook op sociaal en cultureel terrein. Juist in een globaliserende economie kunnen we veel voor elkaar betekenen. Voor ons land geldt dat het Caribisch deel van het Koninkrijk een geweldige economische hub is naar de snel opkomende markten in Zuid-Amerika. Daar kunnen Aruba, Curaçao en Sint Maarten ons sterker maken. En ook omgekeerd zijn er goede proposities, bijvoorbeeld in het ontsluiten van een betere toegang tot de landen van de Europese Unie. Wederzijds empowerment is hier het motto, maar we hebben daarvoor wel economische, sociale en culturele showcases nodig die laten zien dat we niet alleen een verleden en een heden delen, maar ook een prachtige toekomst."

Nanneke Quik-Schuijt (SP): „Wij zien de ontwikkelingen op Aruba met vertrouwen tegemoet. En dat geeft ook weer hoop voor Curaçao en Sint Maarten want kennelijk en begrijpelijk heeft de groei naar verantwoord zelfbestuur tijd nodig." Sophie van Bijsterveld (CDA) prees de 'constructieve houding' van Aruba. Vooral bij de totstandkoming van de nieuwe Rijkswetgeving hebben wij dat zeer gewaardeerd." En hoewel de PVV het liefst de Koninkrijksbanden zou doorsnijden sprak senator Peter van Dijk lovende woorden over 'de huidige regering die onder minister-president Mike Eman haar uiterste best doet iets van het eiland te maken. Successen zijn er zichtbaar'.

Minister Plasterk zei in reactie op de bijdragen van de fracties 'blij' te zijn dat er zo positief werd gesproken over Aruba. „Ik ben ook onder de indruk van de voortvarende manier waarop de regering daar de zaken aanpakt en probeert de economie te stimuleren. Aruba is ook koploper wat betreft het organiseren van goede verhoudingen met Nederland en het zoeken naar situaties van gemeenschappelijk belang in plaats van voortdurende de strijd te zoeken. De samenwerking met de regering van Aruba is uitstekend. De economie wordt stevig gestimuleerd en er worden goede dingen gedaan. Dat gebeurt wel voor een deel met geleend geld." „Op zichzelf is stevig stimuleren natuurlijk de manier om ervoor te zorgen dat het vliegwiel de goede kant op gaat draaien. Ik deel dus de waardering voor de voortvarende manier waarop men daar werkt, maar ik wil wel gezegd hebben dat de begroting natuurlijk nog niet binnen de Europese 3%-norm zit."

„De heer Thom de Graaf sprak over een hub to the Americas. Aruba heeft daarin inderdaad het goede voorbeeld gegeven. Het is daar voortvarend mee aan de slag gegaan. Minister-president Eman was onlangs hier en heeft dit niet alleen met de mond beleden. Hij is namelijk al die bedrijven langsgegaan: Schiphol, de KLM, Shell en noem ze allemaal maar op. Hij heeft ze geïnteresseerd om hier ook echt invulling aan te geven. Het is, in modern jargon, duidelijk een win-winsituatie als we dit op deze manier kunnen organiseren. De heer Ester heeft gesproken over de reactie op de Arubaanse position paper. Ik was ervan onder de indruk. Men pakt het op een voortvarende manier aan met de keuze voor de hub to the Americas, maar ook de keuze voor groene energie en ecotoerisme. Men bouwt bewust niet de stranden vol met zo veel mogelijk hotels, maar men wil iets van de eigenheid bewaren. Dat vind ik allemaal buitengewoon verstandige keuzes. Het zijn keuzes voor duurzaamheid en ik ben daar zeker van onder de indruk. Wat betreft de hub to the Americas is het relevant om te vermelden dat collega Timmermans zijn collega uit Venezuela ontmoet. Hij is minister van Buitenlandse Zaken voor het gehele Koninkrijk, inclusief Aruba. Venezuela is het grootste buurland van het Koninkrijk der Nederlanden. Het is daarom goed dat hij daar is om de relaties te verstevigen. Dat heeft dus ook te maken met de hub to the Americas."

Daartoe uitgedaagd door De Graaf deed Plasterk de toezegging van Nederlandse zijde meer werk te maken van het samenwerkingsprotocol dat in oktober 2011 door zijn voorganger Piet Hein Donner en minister-president Mike Eman is ondertekend en dat tot doel heeft de samenwerking te versterken.

„Wat is daarvan geworden? Daar is niet echt de wind onder gekomen, eerlijk gezegd. Ik spreek binnenkort met minister-president Eman. Dan kan ik bezien op welke terreinen meer samenwerking mogelijk is. Dat is de stand van zaken. Die is dus niet echt om over naar huis te schrijven", zo gaf Plasterk ruiterlijk toe. Hij beloofde de Kamer er na het bezoek dat hij dit weekeinde aan Aruba brengt en hij Eman heeft gesproken per brief op terug te komen.